



# Innst. 32 S

(2011–2012)

## Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:138 S (2010–2011)

### **Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om endring av regelverket for yrkesskadeforsikring**

Til Stortinget

#### **Sammendrag**

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utrede hvilke konsekvenser en endring av ordlyden i § 11 c i lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring vil ha, fra «annen skade og sykdom, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser» til «annen skade og sykdom, dersom denne skyldes egenskaper ved arbeidet eller arbeidsstedet».
2. Stortinget ber regjeringen gjøre følgende endringer i forskrift 11. mars 1997 nr. 220 om yrkessykdommer, klimasykdommer og epidemiske sykdommer som skal likestilles med yrkesskade:

Ny nr. I bokstav J skal lyde:

Kulde- og frostskafer påført arbeidstakere som er yrkesskadedekket etter folketrygdloven § 13-8 (militærpersoner o.a.)»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

#### **Komiteens behandling**

Komiteen ba i brev 5. mai 2011 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 19. mai 2011 følger vedlagt.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Linnea Brandvik, Thor Erik Forsberg, Kari Henriksen, Anette Trettebergstuen og Heidi Ørnlo, fra Fremskrittspartiet, lederen Robert Eriksson, Laila Marie Reiertsen og Erlend Wiborg, fra Høyre, Torbjørn Røe Isaksen og Bente Stein Mathisen, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, understreker viktigheten av ordninger som sikrer økonomisk kompensasjon ved yrkesskade og yrkessykdommer. Komiteen viser til justisministerens svarbrev til komiteen av 19. mai 2011 og har registrert at regjeringen arbeider med å vurdere behovet for endringer i regelverket for yrkesskader og yrkessykdommer.

Komiteen viser til NOU 2008:11 «Yrkessykdommer» der det blant annet er foreslått å endre dagens yrkessykdomsliste. Komiteen viser til justisministerens konklusjon, sitat:

«etter mitt syn vil det være uheldig å foreta enkeltstående endringer i yrkesskadeforsikringsloven og yrkessykdomsforskriften før utfallet av den bredere og helhetlige gjennomgang av yrkesskade-lovgivningen foreligger.»

Komiteen støtter dette og imøteser både den helhetlige gjennomgangen og en nærmere vurdering

av spørsmålet om hvilke kuldeskader som skal kvalifisere som yrkesskade.

Komiteen mener at man ved gjennomgangen av lovgivningen på dette området må vurdere hvordan skadene som omfattes fremstår i et likestillingsperspektiv. Erfaringer kan tyde på at det er en overvekt av menn som tilkjennes erstatning etter dagens regler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å ha en god ordning for yrkesskadeerstatning. En slik ordning bør også ha bred støtte hos partene i arbeidslivet. Disse medlemmer ser at dagens ordning med to forskjellige regelsett kan være uheldig. Disse medlemmer mener at det er behov for en grundig gjennomgang av gjeldende yrkessykdomsliste. Både arbeidslivet og samfunnet har forandret seg betraktelig siden siste gang Stortinget foretok en slik gjennomgang. Disse medlemmer påpeker at det de senere årene har vært flere saker gjennom rettssystemet, med krav om yrkesskadeerstatning for yrkessykdom som ikke faller innunder listen. I mange av sakene har saksøker ikke fått medhold til tross for at det kan påvises medisinsk at sykdommen skyldes tidligere arbeidsforhold.

Disse medlemmer viser til at regjeringen for tiden arbeider med å følge opp høringen for et utdypet forslag til ny organisatorisk modell og for NOU 2008:11 Yrkessykdommer, men vil bemerke at arbeidet har tatt svært lang tid og uten at Stortinget har blitt forelagt en helhetlig gjennomgang. Disse medlemmer vil ikke støtte forslag til enkeltstående endringer på det nåværende tidspunkt, men mener det er nødvendig med en helhetlig innfalsvinkel og gjennomgang.

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig sak knyttet til organisatorisk modell for yrkesskader og forslag til nye yrkessykdomsregler, og at en slik sak legges frem innen april 2012.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår at Representantforslag 138 S (2010–2011) vedlegges protokollen.

## **Forslag fra mindretall**

### **Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:**

#### *Forslag 1*

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig sak knyttet til organisatorisk modell for yrkesskader og forslag til nye yrkessykdomsregler, og at en slik sak legges frem innen april 2012.

## **Komiteens tilråding**

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:138 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om endring av regelverket for yrkesskadeforsikring – vedlegges protokollen.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 27. oktober 2011

**Robert Eriksson**

leder

**Geir Pollestad**

ordfører

Vedlegg**Brev fra Justis- og politidepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen, datert 19. mai 2011****Representantforslag 138 S (2010-2011) - anmodning om vurdering av forslaget**

Jeg viser til Arbeids- og sosialkomiteens brev 5. mai 2011, med anmodning om min vurdering av Representantforslag 138 S (2010-2011) fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om endring av regelverket for yrkesskadeforsikring.

Representantforslag 138 S (2010-2011) er todelt. For det første fremmes det forslag om at Stortinget ber regjeringen utrede endringer i § 11 første ledd bokstav c i lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring (yrkesskadeforsikringsloven). Yrkesskadeforsikringsloven hører under Justisdepartementet.

For det andre fremmes det forslag om at Stortinget ber regjeringen om å endre forskrift 11. mars 1997 nr. 220 om yrkessykdommer, klimasykdommer og epidemiske sykdommer som skal likestilles med yrkesskade (yrkessykdomsforskriften). Denne forskriften, som er gitt med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 13-4 første ledd, hører under Arbeidsdepartementet. Yrkessykdomsforskriften er imidlertid gjort gjeldende for yrkesskadeforsikringsloven, jf. dens § 11 første ledd bokstav b.

Bakgrunnen for representantforslaget synes å være Høyesteretts dom 16. mars 2011, hvor kuldeskade ikke ble ansett for å falle inn under yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c. Høyesterett bemerker i sin avgjørelse at "hvis tilfeller som det foreliggende skal omfattes av forsikringsdekningen, må det skje ved en regelendring", jf. domspremissene (51).

Det pågår allerede et arbeid med å gjennomgå yrkesskadelovgivningen generelt, herunder yrkesskadeforsikringsloven, med sikte på å se nærmere på regelverket samt organiseringen av systemet for yrkesskader og yrkessykdommer. Arbeidet, som berører ansvarsområdene til henholdsvis Justisdepartementet og Arbeidsdepartementet, pågår i regi av Arbeidsdepartementet.

I dag er den enkelte arbeidstaker sikret økonomisk kompensasjon ved yrkesskader og yrkessykdommer dels gjennom folketrygden og dels gjennom en lovpålagt yrkesskadeforsikring. Dagens ordning har vært kritisert. Dette har dels bakgrunn i at ordningen reguleres av ulike regelsett og forvaltes i to ulike organisatoriske løp, og dels bakgrunn i uenighet om innholdet i de materielle reglene om hva som gir rett til erstatning.

Regjeringen Stoltenberg I oppnevnte i 2001 et offentlig utvalg for å vurdere hvordan yrkesskadesystemet bør organiseres for å møte framtidens utfordringer. I Yrkesskadeutvalgets utredning NOU 2004: 3 Arbeidsskadeforsikring, som ble avgitt 30. januar 2004, ble det foreslått at dagens to lover slås sammen til én arbeidsskadeforsikringslov i en ren forsikringsbasert ordning. Forslaget hadde imidlertid ikke støtte fra verken arbeidsgiver- eller arbeidstakersiden. Regjeringen har søkt å finne fram til en samlende løsning på organiseringsspørsmålet. Arbeidsdepartementet sendte i mai 2007 på høring en skisse til mulig omforent organisatorisk løsning, som innebærer at det opprettes en uavhengig enhet (arbeidsskadeenhet) som skal behandle saker etter en ny arbeidsskadeforsikringslov. Høringen viste at det var grunnlag for å arbeide videre med en slik modell, men også at det var behov for en utdyping.

Regjeringen nedsatte høsten 2007 et medisinsk ekspertutvalg som fikk i mandat å utrede, vurdere og foreslå eventuelle endringer i forskriften om sykdommer som kan godkjennes som yrkessykdom (yrkessykdomslisten). Yrkessykdomsutvalget la den 24. juni 2008 frem utredningen NOU 2008: 11 Yrkessykdommer. Utredningen inneholder forslag til ny yrkessykdomsliste, visse føringer når det gjelder utformingen av nye yrkessykdomsregler samt organiseringen av behandlingen av yrkessykdomssaker. Kuldeskader omfattes av dagens yrkessykdomsliste, men bare i forbindelse med kulde og lav temperatur i ishavsstrøk, jf. dens § 2 A. I framlegget til ny liste foreslås inkludert "[f]ølger av arbeid i ekstreme temperaturforhold", jf. punkt K.7.

I desember 2008 sendte Arbeidsdepartementet på høring et utdypet forslag til ny organisatorisk modell og et forslag til nye yrkessykdomsregler. NOU 2008: 11 Yrkessykdommer ble sendt på høring parallelt. Det var ulike syn blant høringsinstansene, blant annet i spørsmålet om organisering og ny yrkessykdomsliste. Arbeidsdepartementet arbeider for tiden med oppfølgingen av høringen.

Representantforslaget synes å berøre sentrale deler av det pågående arbeidet vedrørende den framtidige innretningen av regelverket for yrkesskader og yrkessykdommer. Etter mitt syn vil det være uheldig å foreta enkeltstående endringer i yrkesskadeforsikringsloven og yrkessykdomsforskriften før utfallet av den bredere og helhetlige gjennomgangen av yrkesskadelovgivningen foreligger. Jeg viser i denne forbindelse til at forslaget til endring i ordlyden i

yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c er meget vidt formulert. Den foreslåtte endringen kan vise seg å være mer vidtrekkende enn tilsiktet. Det synes derfor nærliggende å vurdere spørsmålet om kuldeskader skal kvalifisere som yrkesskade og dekkes av ordningen med yrkesskadeforsikring som ledd i den bredere vurderingen av dagens regler.

I forlengelse av dette nevner jeg at Forsvarsdepartementet i brev 4. mai 2011 til Arbeidsdepartementet har bedt om at problematikken omkring kuldeskader belyses i forbindelse med det pågående arbeidet med en ny yrkesskadeordning. Forsvarsdepartementet har særskilt anmodet om at kuldeskader vurderes som en aktuell framtidig listesykdom.